

Pasaullnēs fantastikas Aukso fondas

SERGEJ LUKJANENKO

ATSPINDŽIŪ
LABIRINTAS

erīdānas

Sergej Lukjanenko
ATSPINDŽIŪ LABIRINTAS
Mokslinis fantastinis romānas

VIRTUALUSIS BESTSELERIS

„Atspindžių labirintas“ - tai knyga, kuri beveik dvejus metus niekam neužleido pirmosios vietos Rusijos bestselerių sąrašė.

„Atspindžių labirintas“ - tai virtualioji realybė, iš pirmo žvilgsnio visai kitokia, nei mus supantis pasaulis. Tačiau ar taip gali būti? Ar mes į naują, kompiuterinių technologijų sukurtą pasaulį iš realybės atsinešime tik šviesiąsias mūsų gyvenimo puses? Atsakymo į šį bei daugybę kitų klausimų ieškokite „Atspindžių labirinte“ ...

BIBLIJA VISIEMS, KAM NESVETIMAS KOMPIUTERIJOS PASAULIS...

Iš rusų kalbos vertė GINTAUTAS K. IVANICKAS

Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"

192 tomas. Serija įkurta 1990 m.

Сергей Лукьяненко - ЛАБИРИНТ ОТРАЖЕНИЙ

Москва, АСТ, 1999

Copyright © by Sergej Lukjanenko, 1997

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2001

Elektroninė versija © Knygute.lt, 2010

ATSPINDŽIŲ LABIRINTAS

*Mūsų darbas tamsoje -
Mes darome tai, ką mokam,
Atiduodame tai, ką mokam,
Mūsų darbas - tamsoje.
Abejonės virto aistra,
Aistra gi - ištirpo laisvėje.
Visa kita - menas
Išlikt savim beprotybėje.*

**Rusiškasis
hakerių himno variantas**

I. DAIVERIS

00

Norisi užsimerkti. Tai normalu. Spalvotas kaleidoskopas, blyksniai, žaižaruojantis žvaigždžių sūkurys - gražu, bet aš žinau, kas slepiasi po tuo grožiu.

Giluma. Ją dar vadina "dyp", bet man regis, kad *giluma* skamba teisingiau. Gražią etiketę pakeičia perspėjimu. *Giluma!* Čia veisiasi rykliai ir aštuonkojai. Čia tylu - ir slegia, slegia, slegia begalinė erdvė, kurios išvis nėra.

Iš tikrųjų *giluma* gera. Savaip, žinoma. Ji priima kiekvieną. Kad panertum, reikia nedaug jėgų. Kad pasiektum dugną ir sugrižtum - kur kas daugiau. Pirmiausia reikia nepamiršti - *giluma* be mūsų negyva. Reikia ir tikėti ja, ir netikėti.

Kitaip išauš diena, kai nebepavyks išnerti.

01

Sunkiausia - pirmieji judesiai. Nedidelis kambarys, viduryje stovi stalas, susukti kompiuterio laidai tiesiasi link UPS - nepertraukiamo maitinimo

įrengimo, stovinčio kampe, ir toliau link rozetės. Plonas laidelis prijungtas prie telefono linijos. Prie sienos, po prašmatniu kilimu, kušetė, šalia atvirų balkono durų - nedidukas šaldytuvas. Tai, kas reikalingiausia. Prieš penkias minutes aš patikrinau, ką turiu šaldytuve, taigi artimiausią parą alkis man negresia.

Aš pasuku galvą kairėn, dešinėn - akimirkai aptemsta akyse, bet tai trunka tik sekundę. Nieko. Būna.

- Ar viskas gerai, Lionia?

Garsiakalbiai sureguliuoti maksimaliam garsui, aš susiraukiu, atsakau:

- Taip. Pritildyk.

- Garsas - tyliau, - sutinka "Windows-Home", - tyliau, tyliau...

- Pakaks, Vika, - sustabdu. Gera programa. Paklusni, supratinga ir geranoriška. Ne ideali, kaip ir visa "Microsoft" produkcija, tačiau su tuo tenka taikstyti.

- Sėkmės, - sako programa. - Kada tavęs laukti?

Žvelgiu į ekraną - ten, oranžinių kibirkščių aureolėje, sklando moters veidas. Jaunas, simpatiškas, nors niekuo neišsiskiriantis. Pavargau nuo grožio.

- Nežinau.

- Aš norėčiau dešimties minučių savikontrolei.

- Gerai. Bet nedaugiau. Po dešimties minučių man prireiks visų resursų.

Veidas ekrane raukosi - programa atsijoja rak-
tinius žodžius.

- Tik dešimt minučių, - paklusniai pareiškia "Windows-Home". - Tačiau aš vėl noriu atkreipti tavo dėmesį į tai, kad užduočių lygis ne visuomet atitinka mano operatyvinės atminties apimtį. Pageidautinas praplėtimas iki...

- Nutilk, - atsistojau. "Nutilk" - tai besąlygiškas įsakymas, po jo programa nebedrįsta ginčytis. Žingsnis kairėn, žingsnis dešinėn... Cha-cha. Ne, tai ne bandymas pabėgti, veikiu - savanoriškas įkalinimas. Nueinu iki šaldytuvo, išsitraukiu buteliuką "Sprite", atidarau. Gėrimas šaldo gerklę. Tai kone ritualas - *giluma* visuomet džiovina gleivinę. Tebelaikydamas buteliuką, išeinu į balkoną, į šiltą vasaros vakarą.

Dyptaune beveik visuomet vakaras. Gatvės užlietos reklamų šviesomis, tyliai burzgia pralekiančios mašinos. Ir nepaliaujamu srautu eina eina žmonės. Dvidešimt penki milijonai gyventojų - stambiausias pasaulio megapolis. Iš vienuoliktojo aukšto neįžvelgti veidų. Išgeriu "Sprite", sviedžiu buteliuką žemyn ir grįžtu į kambarį.

- Neetiška... - burba kompiuteris. Nereaguodamas išeinu į prieškambarį, apsiaunu, atidarau duris. Laiptinė tuščia ir šviesi, labai labai švari. Kol krapštausi su spyna, pro praviras duris bando įskristi vabalėlis. Aha. Lameriai* linksminasi. Ironiškai stebiu atkaklų vabalą - iš kambario pučia tolygus oro srautas, išmesdamas jį atgal. Pagaliau durys užrakintos, vabalėlis paskutinį kartą trenkiasi į duris, trumpas blyksnis - ir jis krenta žemėn.

- Pateikti skundą namo savininkui? - klausia "Windows-Home". Dabar garsas sklinda iš sidabrinių marškinių sagučių.

- Pateik, - sutinku aš. Vis pamirštu paaiškinti programai, kad aš ir esu namo savininkas.

Liftas lūkuriuoja mano aukšte. Paprastai leidžiuosi laiptais... žvalgausi pakeliui į svetimus butus. Vis vien ten niekas negyvena... bet dabar aš skubu. Liftas nusileidžia - labai greitai. Sustojęs ant šaligatvio apsižvalgau - gal pamatysiu vabaliukų mylėtoją? Nematyt nieko įtartino, visi skuba savo reikalais. Vabalėlis aiškiai atsitiktinis, serijinės gamybos. Juos nuodija gatvėse, užmušinėja butuose, bet jie vis vien neišnyksta.

Kažkada aš ir pats užsiiminėjau tokiais niekais. Parnešti įdomios informacijos vabalėliams pavykdavo itin retai.

- Lionia, kompanijos "Laukymė" vardu gautas skundas iš pirmojo nuomininko.

- Ignoruok, - murmu, stebėdamas šaligatviu žingsniuojantį vyriškį. Tai bent! Arnoldo Švarcnerio jaunystėje ir Klinto Istvudo senatvėje hibridas. Labai, labai juokinga. Vyriškis pastebi pašaipų žvilgsnį ir tolsta dar sparčiau.

Pakeliu ranką, ir po akimirkos prie šaligatvio pričiuožia geltonas limuzinas.

- Lionia, kompanija "Laukymė" ignoruoja tavo skundą!

- Tiek to. Nesvarbu.

Tai gali tęstis iki begalybės, o aš dabar neturiu laiko žaidimams... Sėdu mašinoje, vairuotojas - besišypsantis vaikinys nepriekaištinga šukuosena ir naujutėliais marškiniais, atsisuka mano pusėn. Man būtent tokie taksistai labiausiai patinka - išdresuoti ir neplepūs.

- "Dyp-palydovo" kompanija džiaugiasi galėdama jums pasitarnauti!

Jis nesikreipia vardu - programa anonimiškai sustabdė taksi.

- Kaip apmokėsite sąskaitą?

- Štai taip, - tariau, iš kišenės išsitraukdamas revolverį. Stipriai trenkiu vyriokui į smilkinį. Jis mėgina prisidengti, bet nebespėja. Žvelgiu į jo

išblyškusį veidą, sugriebiu už atlapų, įsakai:

- "Al-Kabaro" kvartalas.

- Adresas neegzistuoja, - atsako vairuotojas. Jis "apsvaigintas" ir nuolankus.

- "Al-Kabaras". Aštuoni-septyni-septyni-trys-aštuoni, - paprastutis kodas suteikia teisę naudotis tarnybinėmis "Dyp-palydovo" duomenų bazėmis. Aš galėjau ir nemušti vairuotojo, bet tuomet kompanijos failuose išliktų informacija apie kelionę.

- Užsakymas priimtas, - vairuotojas šypsosi, jis vėl linksmas ir paslaugus. Mašina pajuda iš vietos. Žiūriu pro langą - šmėkščioja gyvenamieji kvartalai, dangoraižiai, prikimšti visokiausių Dyp-tauno padugnių, didžiuliai ištaigingi kompanijų biurai. Štai ilgi ir pilki "IBM" korpusai, prašmatnūs "Microsoft" rūmai, ažūriniai "America On Line" bokštai, kuklesni kitų kompiuterijos ryklių biurai.

Be abejo, pilna ir biurų, priklausančių firmoms, užsiimančioms baldų, maisto, nekilnojamojo turto prekyba, turistinių agentūrų, transporto kompanijų, klinikų... Kiekviena kompanija siekia atidaryti savo atstovybę Dyptaune.

"Dyp-palydovas" klesti dėka šitos firmų gausos. Keliauti per miestą pėsčiomis - ilgai trunkanti pramoga. Mes skriejame autostradomis, stab-

dome prieš sankryžas, nusukam į tunelius ir kertame pervažas. Aš laukiu. Galėčiau įsakyti vairuotojui važiuoti trumpiausiu keliu, tačiau tuomet jis turėtų susisiekti su dispečerine. Ir aš palikčiau pėdsaką...

Miestas baigiasi netikėtai - tarytum rūmų ir dangoraižių sieną būtų nupjovę gigantišku peiliu. Apvažiavimas, o už jo - miškas. Tankus, šimtametis... atskiriantis nuo miesto tuos, kurie nenori afišuotis.

- Sustok, - paliepiu, kai už mūsų lieka mango brūzgynai ir privažiuojame prie visai rusiškos lūšnos. - Prie artimiausio takelio.

- Iki "Al-Kabaro" kvartalo dar toli, - sako vairuotojas.

- Sustok.

Automobilis sustoja. Atidarau duris, atsitraukiu nuo limuzino per žingsnį. Vairuotojas nuolankiai laukia. Ir aš taip pat - kol kelias ištuštės. Kam mums liudininkai? Štai, pagaliau...

Nusitaikau į mašiną, iššaunu. Revolveris pokšteli tyliai, atatranka silpna, tačiau mašina kaipmat užsiplieskia. Vairuotojas sėdi žvelgdamas tiesiog priešais save. Kelios sekundės - ir "Dypalydovas" nebetenka vieno iš savo taksi.

Gerai. Tegul viskas atrodo it girtų paauglių

pasilinksminimas. Aš einu miškan.

- Neetiška... - iš sagučių murma "Windows-Home".

- Tu optimizavaisi?

- Taip.

- Gerai, dabar man reikia pagalbos. Ieškok slėptuvės, kodas "Ivanas".

- Šviečiantis medis, - praneša programa.

Aš apsidairau. Aha. Štai jis, milžiniškas ąžuolas, švytintis melsva magiška šviesa. Švytintis man vienam. Prieinu prie jo, įkišu ranką į drevē, ištraukiu didelį sunkų ryšulį. Persirengiu balta drobine palaidine ir kelnėmis, persijuosiu margu diržu. Trumpas kardas makštyse, keletas daiktelio kišenėse. Slėptuvę aš sukūriau prieš kelias dienas, neteisėtai pasinaudojęs vienu iš Užkaukazės geležinkelio tarnybų valdybos kompiuterių. Ten silpni programuotojai, jie dar ilgai nepastebės šio mažo įsibrovimo.

- Kur upelis? - klausiu.

- Dešinėje.

Pasilenkiu virš tekančio vandens, žiūriu į atspindį. Keletą sykių trenkiu per jį delnu, po to vedžioju pirštu, nutrindamas savo atvaizdą. Vietoj manęs iš virpančio veidrodžio žvelgia rusvaplaukis kresnuolis. Veidas geraširdiškas ir naivus

iki pasišlykštėjimo.

- Dėkui, - atsitiesdamas sakau programai. Stoviu, gėrėdamasis mišku. Po velnių, kaip seniai aš buvau ištrūkęs iš pasmirdusio miesto...

- Ar tik ne manęs lauki, šaunus vaikine? - klausia kažkas už nugaros. Apsisuku - iš tankių krūmų išeina didžiulis vilkas, ūgio sulig mano krūtine.

- Gal ir tavęs, - atsakau, gėrėdamasis vilku. Velniai griebtų, nuostabus! Jis iš tiesų pilkas, ne šiaip pilkas - būtent juodo su žile plauko. Kailis šiek tiek susivėlęs, prie priekinės dešinės letenos prikibusi varnalėša.

- Gal man tave suėsti, šaunus vaikine? - klausia vilkas ir išsišiepia. Iltys gelsvos it rūkoriaus dantys, viena nuskilusi. Senas, patyręs vilkas.

- Ko tu tuščiai giriesi, didvyrio kardo prašaisi? - improvizuoju. - Geriau pasitarnauk!

Vilkas nusišypso ir pritupia.

- Kuo atsimokėsi, didvyri?

- Po tris tūkstančius žalių kiekvienam, - sakau. Vilkas nustebęs linksi, letena trina snukį. Klausia:

- "Al-Kabaras"?

- Atspėjai.

- Misija?

- Vagystė...

APIE AUTORIŲ

Sergejus Lukjanenko gimė 1968.04.11. Studijavo Alma-Atos medicinos institute, po studijų dirbo gydytoju psichiatru. Pirmąjį apsakymą publikavo 1986-ais metais. Nuo 1990-ųjų pasišventė tik kūrybiniam darbui. Pirmoji autorinė knyga - apsakymų rinkinys "Atominiis sapnas" pasirodė 1992-ais. Šiuo metu S.Lukjanenko gyvena Maskvoje ir yra vienas populiariausių šių dienų fantastikos rašytojų Rusijoje. Nepaisant savo jauno amžiaus, jis jau susilaukė nepaprastai palankaus ne tik skaitytojų, bet ir kritikų vertinimo. Apie tai kalba kad ir šis faktas - S. Lukjanenko yra jauniausias iš visų, kam kada nors buvo paskirta prestižinė "AELITA" premija už bendrą indėlį į rusų fantastikos vystymą.

Romanas "Atspindžių labirintas", kaip, beje, ir dauguma S.Lukjanenko kūrinių, neliko neįvertintas. Už šį romaną autorius buvo apdovanotas prizų "Bolšoj Zilant".

"Atspindžių labirinto" tęsinys, romanas "Netikri veidrodžiai" ("Eridano" leidykla planuoja supažindinti skaitytojus ir su šiuo kūriniu), susilaukė netgi dviejų apdovanojimų - "Zvezdnyj Most- 99" bei "Interpresskon-2000".

Stebina ne tik S.Lukjanenko populiarumo feno-

menas, tačiau ir rašytojo produktyvumas - per pastarąjį dešimtmetį publikuota per 15 romanų, parašytų tiek savarankiškai, tiek ir su bendra-
autoriais.

S.Lukjanenko apsakymai jau yra publikuoti lenkų, lietuvių bei anglų kalbomis. Tačiau pirmasis romanas, išverstas į kitą kalbą - tai "Atspindžių labirintas" - knyga, kurią laikote rankose.

TRUMPAS TERMINŲ BEI SLENGO ŽODYNĖLIS

ANTIVIRUSAS - kompiuterinė programa, aptinkanti ir sunaikinanti virusą.

GEITAS - dviejų tinklų (pvz. - lokalaus ir Interneto) susijungimo apsikeitimui informacija taškas.

GELEŽIS - techninė kompiuterio dalis.

HAKERIS - kompiuterinis įsilaužėlis.

HOSTAS - vartotojo kompiuteris įjungtas į bendrą tinklą.

INTERFEISAS - programos darbinė aplinka.

LAMERIS - paniekinamas "kompiuterinio nemokšos" pavadinimas.

PORTAS - komunikacinė jungtis, naudojama prijungti kokį nors periferinį įrenginį, besikeičiantį informacija su kompiuteriu (spausdintuvą, skenerį ir t.t.).

PROVAIDERIS - "Interneto" paslaugos tiekėjas.

ROUTERIS - tinklo kompiuteris, valdantis informacijos srautus.

SERVERIS - vienas iš sujungtų į tinklą kompiuterių, kuriame saugoma informacija gali naudotis kiti tinklo vartotojai; administruojantis tinklo ko-

mpiuoteris.

SOFTAS - programinė įranga.

VINČAS, VINČESTERIS - "kietasis diskas", įrenginys, kuriame saugoma informacija, programos ir t.t.

VIRUSAS - kompiuterinė programa, trikdanči kompiuterio darbą, dažnai naikinanti ar gadinanti ir saugojamus jame duomenis.

Pastabos

- 1) Orlaidės (langeliai) - paniekinamas operacinės sistemos Windows (window langas (angl.)) pavadinimas.
- 2) Pusašis - operacinė sistema OS/2.
- 3) Dūmeris - fanatiškas kompiuterinio žaidimo "DOOM" gerbėjas.
- 4) Čia žodžių žaismas: Makrel - skumbrė (rus.), ir tuo pat metu šis žodis turi škotišką pavardės formą - prasideda žodeliu Mak.